

Ulusal Ders Kaynakları Paylaşımına Açılıyor

Ulusal Açık Ders Kaynakları Projesi kapsamında Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) kendisine ait açık ders kaynaklarını genel kullanıma açmaya hazırlanıyor. ODTÜ tarafından açılan ders malzemeleri, <http://ocw.metu.edu.tr/> adresi üzerinden, diğer üniversiteler ve hayat boyu öğrenme amacı ile kaynak ihtiyacı duyan kişilerce de serbestçe kullanılabilir.

Amerika Birleşik Devletleri'nde 2000 yılında "Massachusetts Institute of Technology (MIT)" öncülüğünde başlatılan, daha sonra 19 farklı ülkeden çok sayıda üniversitelerin de katılımı ile yaygınlaşan Açık Ders Malzemeleri Projesinin (Open CourseWare Project) benzeri Türkiye'de hayata geçiriliyor. Türkiye Bilimler Akademisi öncülüğünde Ulusal Açık Ders Kaynakları Projesi, 50'ye yakın üniversite, Yükseköğretim Kurumu ve Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu katkısı ile 2007 yılı içinde başlatılarak bu amaçla bir konsorsiyum kuruldu.

ODTÜ bu konudaki test çalışmalarını tamamlamış ve kendisine ait ilk grup açık ders kaynaklarını hazırlayarak, genel kullanıma hazır hale getirdi. Ulusal Açık Ders Malzemeleri Konsorsiyumu, aynı zamanda uluslararası konsorsiyumun da bir parçası olduğu için paylaşımına açılan ders malzemelerine tüm dünyadan ulaşılabilir. Bu sayede, ders malzemelerini paylaşımına açan öğretim üyeleri otomatikman uluslararası topluluğun da bir parçası olacaklar.

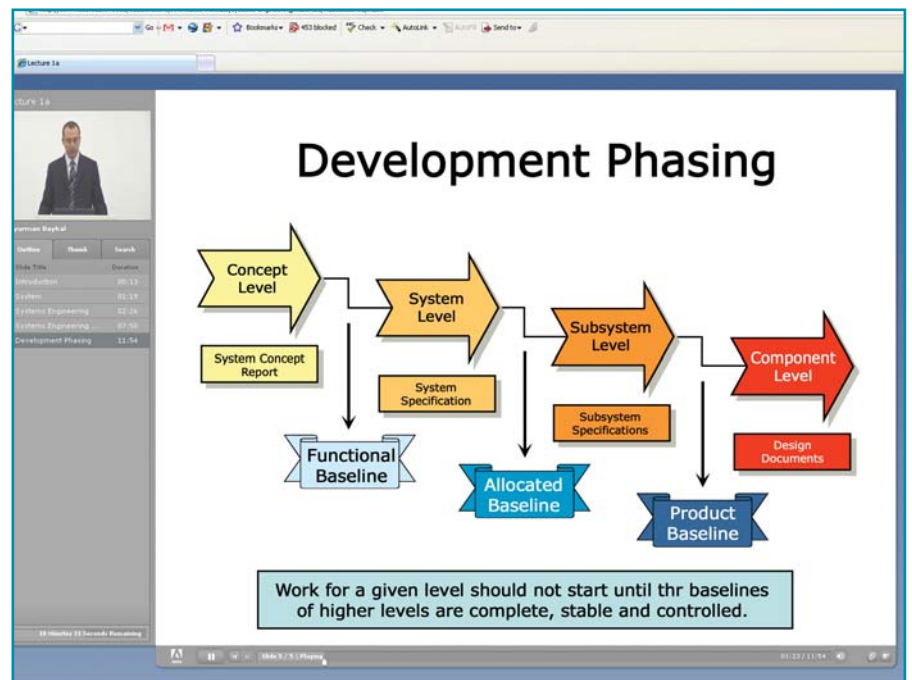
ODTÜ tarafından hayata geçirilen Açık Ders Malzemeleri Projesi'nin resmi açılışı 16 Nisan 2008, Çarşamba günü saat 14:00'da ODTÜ Kültür ve Kongre Merkezi (KKM) C Salonu'nda yapıldı. Açılıшта konuşan ODTÜ Rektörü Prof. Dr. Ural Akbulut, üniversitemizin sosyal

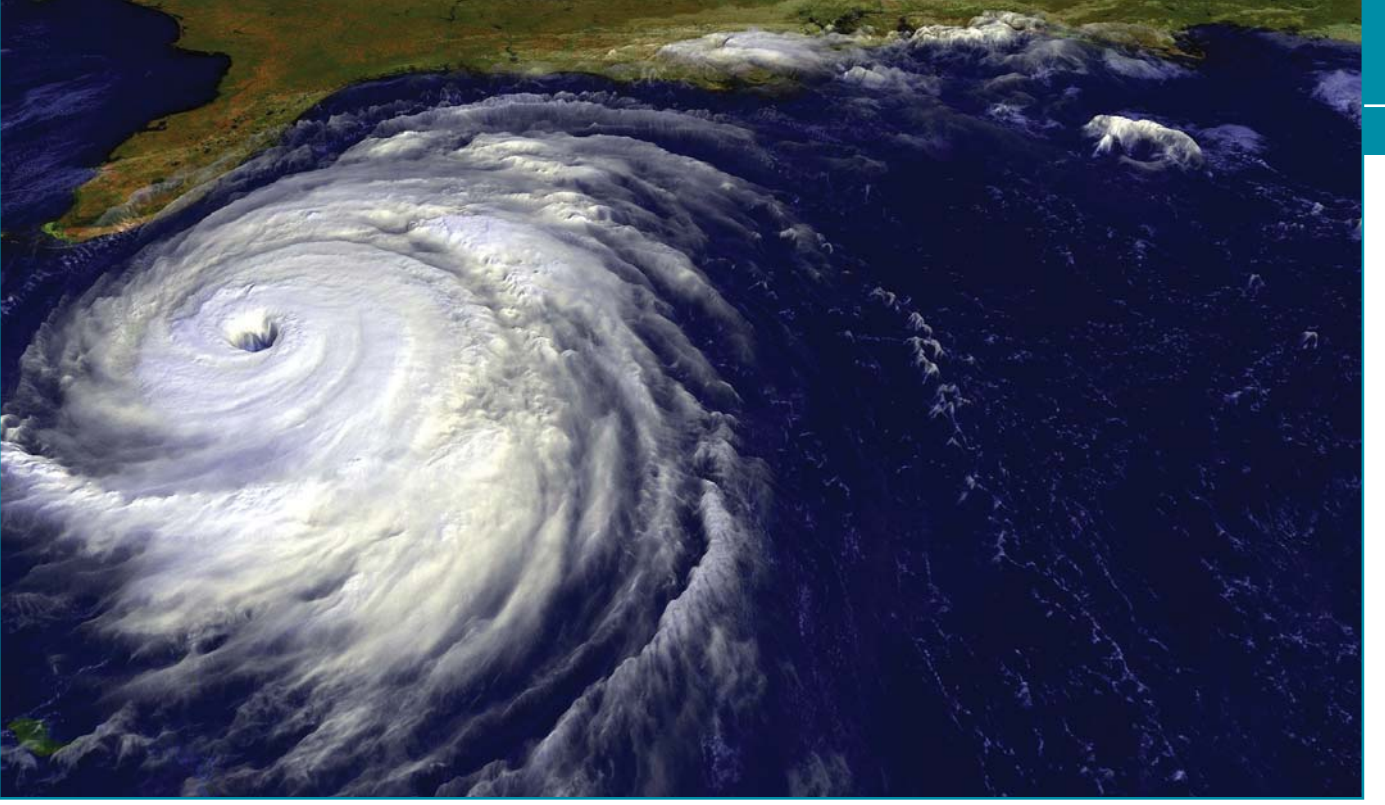
sorumluluk projeleri kapsamında yaptığı çalışmalarına bir yenisini daha eklediğini vurguladı. Akbulut, zamanında bazı hocaların çalışmalarını internette koymaktan çekindiğini anımsatarak, şu anki durumda ise dünyanın en büyük üniversiteleri akademik çalışmalarını paylaştığını vurguladı. Sevgi ile bilginin paylaşarak büyüdüğünü belirten Akbulut, doğru bilgiye her an zamandan ve mekândan bağımsız ulaşılmasının önemine işaret etti.

TÜBA adına konuşan Metin Gürses ise Amerikan üniversitesindeki bir öğrencinin her türlü kaynağa ulaşma imkanı varken Anadolu'daki çoğu üniversitelerde kaynağa ulaşmakta sıkıntı olduğunu söyledi. Üst sınıflarda Türkçe dille yazılmış kaynak sıkıntısı olduğunu da vurgulayan Gürses, TÜBA olarak yabancı kaynakların çevirisini de teşvik ettiklerini vurguladı. Harran

Üniversitesi'ndeki bir öğrencinin ODTÜ'deki dersleri izlemesinin Türkiye'deki bilimin gelişmesi için çok önemli olduğunu vurgulayan Gürses, akademisyenler için de projenin çok anlamlı olduğunu dile getirdi.

ODTÜ Bilgi İşlem Daire Başkanı Ayla Altun, açılışın internet haftasında bir günde yapılmasının oldukça anlamlı olduğunu vurgulayarak, Türkiye'nin internetle de ODTÜ üzerinden yapılan bir bağlantıyla 1993 yılında ulaştığını vurguladı. Altun, internetin başta sadece Türkiye'de akademik amaçlı kullanıldığını belirterek, internetin tüm Türkiye tarafından giderek benimsendiğini kaydetti. Açık Ders Malzemeleri Projesiyle şu an ODTÜ'de ilk adım atıldığını belirten Altun, projenin tüm Türkiye'ye yayılarak benimsenmesini umduğunu söyledi.

ODTÜ-Fen Bilimleri Enstitüsü'nden Yeni Bir Yüksek Lisans Programı:

Deprem Çalışmaları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı

Deprem Çalışmaları Enstitü Ana Bilim Dalının (EABD) kurulmasına ilişkin ilk çalışmalar 19 Ocak 2005 tarihinde Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) ile Pavia Üniversitesi arasında İtalya'nın Catania şehrinde rektörler düzeyinde imzalanan protokolden hemen sonra başladı. 2007 yılında Deprem Çalışmaları EABD'nin kurulmasına yönelik girişimler tekrar gündeme getirildi ve 13.6.2007 tarihli Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü Enstitü Kurulu'nun, 3.7.2007 tarihli Üniversite Senatosu'nun ve 23.8.2007 Yükseköğretim Genel Kurulu'nun onayları sonucunda; ODTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü bünyesinde, Disiplinlerarası Anabilim Dalı olarak Deprem Çalışmaları Tezli Yüksek Lisans Programı'nın başlatılması kararlaştırıldı. EABD Başkanlığı'na 26.9.2007 tarihi itibarı ile Prof. Dr. M. Semih Yüccemen atandı.

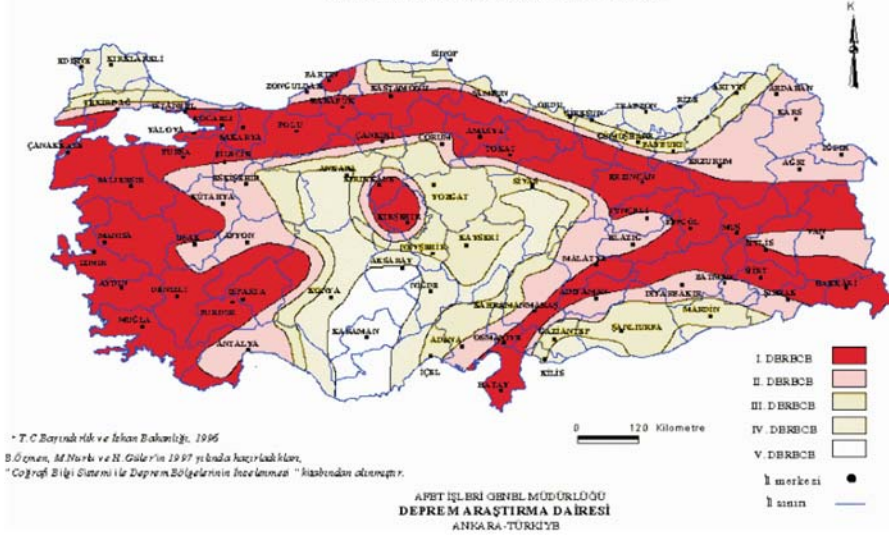
Deprem Çalışmaları Lisansüstü Programı ülkemizi etkileyen doğal afetler ve özellikle deprem konusunda disiplinlerarası eğitim ve araştırma yapmayı amaçlayan bir programdır. Yüksek deprem riskine sahip kentlerde bu riskin makul düzeylere indirilmesi, afetler ile ilgili tüm disiplinleri kapsayan bütüncü çalışmaları yürütülmesi ve uygulanması ile mümkündür. Programın etkinlik çerçevesi ODTÜ'de çeşitli birimler altında yürütülmekte olan deprem ve afet araştırmalarını koordine etmek, ODTÜ'de mevcut olan araştırma potansiyelini ve kaynakları en verimli şekilde kullanmak, farklı alanları bütüncü lisansüstü eğitim programları sunmak, ülkemiz için acil gereksinim duyulan insan gücünü yetiştirmek, toplumun ve kamunun deprem ve afet konusundaki problemlerine çözüm üretmektir.

Deprem Çalışmaları Ana Bilim Dalı; Deprem Mühendisliği, Aktif Tektonik ve Afet Yönetimi alanlarında önce yüksek lisans, daha sonra da doktora derecesini vermeye yönelik disiplinlerarası bir program sunmak üzere oluşturuldu.

Deprem Çalışmaları Anabilim Dalı'nda yürütülecek programın başlıca amaçları şu şekilde özetlenebilir.

- ODTÜ'de deprem, aktif tektonik ve afet yönetimi konularında önce yüksek lisans (M.S.) ve daha sonra da doktora (Ph.D.) düzeyinde lisansüstü eğitim vermek;
- Lisansüstü tezler çerçevesinde disiplinlerarası bütüncü araştırmalar yapmak ve topluma ve ilgili kamu ve özel kuruluşlara hizmet, bilgi ve veri aktarımında bulunmak;
- Meslek içi eğitim hizmetleri sunmak.

DEPREM BÖLGELERİ HARİTASI*

Programın disiplinlerarası yapısına uygun olarak, ODTÜ'nün dokuz değişik bölümü programa destek vermekte olup bu bölümlere mensup otuz yakın öğretim üyesi programa katkıda bulunacak. Bu bölümler; İnşaat Mühendisliği, Jeoloji Mühendisliği, Jeodezi ve Coğrafi Bilgi Teknolojileri, Mühendislik Bilimleri, Şehir ve Bölge Planlama, Psikoloji, Sosyoloji, İstatistik ve Havacılık Mühendisliği'dir. ODTÜ ile Pavia Üniversitesi arasındaki protokol işlerlik kazandığında; yurt dışından gelecek öğretim üyelerinin de programda kısa süreli (2 ile 4 hafta) dersler vermesi planlanıyor.

Deprem Çalışmaları E.A.B.D., işlevlerini ve faaliyetlerini Yürütme Kurulu, Danışma Kurulu ve Akademik Kurul olmak üzere üç ana kurulun koordinasyonu ile yürütüyor. Yürütme Kurulu; Prof. Dr. M. Semih Yüce, Prof. Dr. Murat Balamir ve Prof. Dr. Ali Koçyiğit'ten oluşuyor.

Deprem Çalışmaları Anabilim Dalı Akademik Kurulu ilk toplantısını 17.01.2008 tarihinde yaparak programa öğrenci kabulüne 2008-2009 Akademik yılı birinci döneminden itibaren başlanılmasını kararlaştırdı.

Deprem Çalışmaları Anabilim Dalı'nın Kurulma Gerekçeleri

Türkiye dünyanın en aktif deprem bölgelerinden biri üzerinde yer

almaktadır. Diğer yandan Türk kentlerinin yapılaşmadaki olumsuzlukları Türkiye'yi dünyanın en yüksek riskli deprem ve afet ülkesi yapmaktadır. Son 10 yılda meydana gelen kentsel depremlerde; 20 bin'in üzerinde can kaybı ve 20 milyar ABD Doları'ndan fazla maddi kayıp meydana gelmiştir. Bu kayıplar Türkiye'nin gelişmesini engellemektedir. Yüksek deprem riskine sahip kentlerde riskin makul düzeylere indirilmesi, afetler ile ilgili tüm disiplinleri kapsayan bütüncü çalışmaların yürütülmesi ve uygulanması ile mümkündür. Deprem zararlarının azaltılması için; yer bilimleri (jeoloji, sismoloji, aktif tektonik), deprem mühendisliği, risk esaslı kentsel planlama ve toplumsal psikoloji/sosyoloji disiplinlerinin bir arada çalışması gereklidir. Dünyada gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkeler içerisinde Türk kentleri kadar yüksek düzeyde deprem riskine sahip kentler sayıca çok azdır. Riskin yüksek olması deprem tehlikesinin büyüklüğünden olduğu kadar yapı stokunun da kalitesizliğindedir. Bu nedenle; deprem konusunda çok disiplinli çalışmalar, en etkin uygulama alanını Türkiye'de bulmaktadır.

Ülkemizde, başta deprem olmak üzere, afet zararlarının azaltılması ve topluma verdiği zararların önlenmesi, kendi içine kapalı bilimsel araştırmalarla ve tek boyutlu projelerle ulaşılabilecek

hedefler değildir. Afetlerle ilgili çalışmaların verimli ve uygulanabilir olması için konunun tüm teknik ve sosyal yönlerini içeren araştırma grupları tarafından geliştirilmesi esastır. Böylesi geniş bir araştırma-geliştirme potansiyeli, Orta Doğu Teknik Üniversitesi bünyesinde, büyük ölçüde mevcuttur. Yakın geçmişte ODTÜ'de farklı disiplinlerdeki araştırmacıların iş birliği ile yürütülen uygulamalı araştırmalar ve Üniversite'ye kazandırılan kaynaklar bu potansiyelin en açık göstergesidir. ODTÜ Deprem Çalışmaları Lisansüstü Programı, kısa sürede Türkiye'nin afetler ve özellikle depremler ile ilgili problemlerinin çözümüne önemli katkılar sağlayabilecektir.

DERS PROGRAMLARI

Deprem Çalışmaları Lisansüstü Programı üç alt programdan oluşmaktadır:

- Deprem Mühendisliği
- Aktif Tektonik
- Afet Yönetimi

Deprem Mühendisliği Alt-Programı

Ülkemizde deprem riskini azaltmanın ve kabul edilebilir düzeylere indirmenin sürdürülebilir yöntemi bu alanda çalışan meslek mensuplarına ve araştırmacılara yüksek düzeyli eğitim ve öğretim olanakları sağlamaktır. Dünya üzerinde de iyi eğitilmiş deprem mühendisliği uzmanlarına olan gereksinim sürekli olarak artmaktadır. Türkiye'de bu alanda iyi yetişmiş eleman gereksiniminin önemli gerekçeleri vardır. Türkiye'nin kendi gereksinimlerini karşılamasının yanında diğer ülkelerdeki önemli projelerde görev alan Türk mühendislerin rekabet koşullarını sürdürebilmeleri için deprem mühendisliği konusunda günün gerektirdiği donanıma sahip olmaları gereklidir. Deprem mühendisliği alanında lisansüstü eğitim yapacak öğrencilere öncelikle asgari bir genişlik, daha sonra da özel bir konuda derinlik sağlanması hedeflenmektedir.

Deprem Mühendisliği alt-programının temel amaçları şunlardır:

- Lisansüstü düzeyde geniş kapsamlı

bir deprem mühendisliği eğitimi sunmak;

- Uluslararası alanda kabul gören bir eğitim ve araştırma programı geliştirmek;
- Yüksek lisans düzeyinde disiplinlerarası uygulama yapma becerisine sahip mühendisler yetiştirmek;
- Uluslararası araştırma kuruluşları ile özellikle Avrupa Topluluğu programları çerçevesinde ortaklaşa araştırmalar yürütmek.

Yüksek Lisans Derecesi için dördü zorunlu ve dördü de seçmeli olmak üzere en az 24 kredilik dersi başarı ile tamamlamak ve bir tez yazmak gerekmektedir.

Aktif Tektonik Alt-Programı

Aktif Tektonik göreceli olarak hızlı, yerel ölçekte ve daha kısa zaman diliminde (birkaç on yıl, birkaç yüz yıl ya da birkaç bin yıl gibi) oluşan ve toplum yaşamını ve tüm kazanımlarını doğrudan etkileyen tektonik olayları (özellikle depremleri), tektonik yapıları (deprem kaynaklarını: fayları) ve kabuk deformasyonunu inceleyen bir bilim dalıdır. Bu bakımdan Aktif Tektonik, Tektonik ve Sismoloji bilim dallarını birlikte ele alan geniş kapsamlı bir üst bilim dalıdır.

Aktif Tektonik, öğrencileri deprem jeolojisi ile tanıştırmak için düzenlenmiş bir üst bilim dalı olup, başlıca inceleme konuları levha tektoniği teorisi, tektonik kökenli yerbiçimleri, tarihsel ve güncel depremler, hava fotoğraflarının analiz ve yorumu, aktif deformasyon ölçümleri, uydu görüntülerinden jeolojik ve jeofiziksel veri üretimi ve aktif faylardır.

Aktif Tektonik programı, öğrencilere deprem ve depremin neden olduğu sorunların çözümü için gerekli jeolojik ve jeofiziksel bilgileri kazandıran ve öğrencilerin kendilerini, depremlerin yerbilimsel yönleriyle ilgili sorunların çözümünde yeterli hissetmelerini sağlayan bir lisansüstü programdır.

Aktif Tektonik alt-programının temel amaçları şunlardır:

- Öğrencilerin Sismoloji ve Tektonik alanlarındaki temel dersleri tamamlayarak, onların Aktif Tektonik'de uzmanlaşmalarını, bağımsız ve

profesyonel iş yapabilme deneyimlerini geliştirmek;

- Öğrencilerin orijinal araştırmalar yapabilme, Aktif Tektonik konusunda veri üretebilme, ürettikleri veri ve sonuçları yorumlayabilme ve onları, gerek sunma-yayımlayabilme gerekse depremin neden olduğu sorunların çözümünde kullanabilme yeteneklerini geliştirmelerine olanak sağlamak. Yüksek Lisans Derecesi için beş tanesi zorunlu ve üç tanesi de seçmeli olmak üzere en az 24 kredilik dersi başarı ile tamamlamak ve bir tez yazmak gerekmektedir.

Afet Yönetimi Alt-Programı

Günümüz toplumlarında teknik yöntemlerin ve mühendislik çözümlerinin geliştirilmesi, afetlerin yarattığı kayıpların ancak bazı yönlerini azaltmayı sağlamaktadır. Afetlerin top yekun yönetimi, toplum bilimlerinin çeşitli alanlarındaki birikimlerden yararlanılmasını da zorunlu kılmaktadır. Bugün risk yönetimi ve acil durum/kriz yönetimine doğrudan ve dolaylı katkılar sunabilecek çok sayıda farklı alandaki bilimsel birikim ve yöntemlerin değerlendirilmesi ve amaca uygun biçimlerde kullanılması olanaklıdır. Siyaset ve Yönetim Bilim, Ekonomi, İstatistik, Psikoloji, Sosyoloji, Kent Planlama, İşletme, Hukuk, Temel Bilimler (Biyoloji, Kimya, Fizik), Koruyucu Tıp gibi çok sayıda alandan yararlanılarak uygulamalara yönelik bileşmeler oluşturulması toplumsal bir gereksinimdir. Afet Yönetimi, "afete müdahale" eğitimi hedefleyen değil, "afet risklerini azaltma" politika ve araçlarını irdeleyen bir programdır.

Afet Yönetimi alt-programının vizyonu ve başlıca hedefleri aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Farklı lisans eğitiminden gelen öğrencilerin risk ve acil durum yönetiminde uzmanlaşmalarını sağlamak;
- Mezunların toplumda rol alacakları özel ve kamusal kurumlarda risk belirleme ve azaltma ve acil duruma hazırlanma konularında çalışmalarda bulunabilecek düzeyde bilgi ve teknik sahibi olmalarını sağlamak;

- Risk yönetimi konusunda disiplinlerarası temel araştırmaların orta vadeli programlara dayanarak yürütülmesini sağlamak ve Türkiye'de büyük bir boşluk bulunan bu alanda bilgi birikimini yönlendirmek;

- Risk yönetimi konusunda Türkiye'de doğru kurumlaşma, yönetim ve işleyiş biçimlerinin oluşturulmasına katkıda bulunmak; Türkiye'de toplumun afetlere dirençli duruma getirilmesinde çok yönlü roller almak;

- Uluslararası araştırma kuruluşları ile özellikle Avrupa Topluluğu programları çerçevesinde ortaklaşa araştırmalar yapmak; uluslararası uygulama girişimleri ile daha etkin roller edinmek.

Bu alanda Yüksek Lisans Derecesi için beş tanesi zorunlu ve üç tanesi de seçmeli olmak üzere en az 25 kredilik dersi başarı ile tamamlamak ve bir tez yazmak gerekmektedir. Zorunlu derslerden bir tanesi stüdyo dersidir.

Program ile ilgili daha fazla bilgi almak için aşağıda adresi verilen web sayfasına bakılabilir: <http://eqs.metu.edu.tr>

haberodtü

Bu Hafta'nın ekidir.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Adına Sahibi
Rektör Prof. Dr. Ural Akbulut

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Bilgehan Ögel (Sorumlu Müdür)
Serpil Savaş
Aylin Turgut
Emre Çalıřkan

GrafikTasarım / Uygulama

İdil Ayçe Abla

Web Sayfası

<http://www.basin.metu.edu.tr/haberodtu.php>
Özgür Doğan

İletişim:

Tel: 210 35 34 / 210 38 01
e-mail: savass@metu.edu.tr